

Tines del Camí del Flequer III

El Pont de Vilomara i Rocafort

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Vall del Flequer

Coordenades:

Latitud: 41.70111
Longitud: 1.91393
UTM Est (X): 409634
UTM Nord (Y): 4617161

Classificació

Número de fitxa: 08182 - 227
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Conjunt arquitectònic
Estil / època: Modern Contemporani Popular
Segle: XVIII-XIX
Estat de conservació: Dolent
Notes de conservació: Restaurades pel Consorci de les Valls del Montcau amb la col·laboració del Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac. Es va fer una intervenció al 2005 i una segona al 2007. El projecte va ser redactat per Geosilva Projectes SL i va ser finançat per la Diputació de Barcelona i l'Ajuntament de El Pont de Vilomara i Rocafort.

Protecció: Legal
Tipus de protecció: BCIN
Europea – Atributs inspire: National Monument Record – Agricultura

Observacions protecció: BCIN com a Zona d'Interès Etnològic (DOGC 7642, de 14 de juny de 2018)

Data aprovació: dt., 12/06/2018 - 12:00
Número inventari: Sí (IPA36260)
Generalitat i altres inventaris:
Accés: Fàcil

Ús actual:	Sense ús
Titularitat	Privada
Titular:	08181A004000550000OY
Autoria de la fitxa	Jordi Montlló Bolart
Data de registre de la fitxa:	dv., 10/08/2018 - 02:00

Descripció

Format per una tina aïllada que es situa al marge dret del camí que va al mas Flequer. La construcció és de planta circular. La part inferior dels murs és realitzada amb pedra i morter de calç i presenta l'interior recobert de rajoles de ceràmica envernissada lleugerament corbades. La part superior és feta amb pedra sense material d'unió, on es localitzaria l'entrada a la tina. El conjunt de la construcció es troba en força mal estat, havent-ne desaparegut la part superior del mur i la coberta per complet. La runa de la pròpia construcció omple conjuntament amb vegetació el fons de la tina, impossibilitant-ne la visió del broc, que tampoc es veu per la part exterior. Tot i el deteriorat estat en el que es troba, podríem suposar que l'entrada a la tina donava al camí d'en Flequer i el broc de sortida cara al torrent del mateix nom. La pedra amb la que ha estat construïda es troba molt deteriorada essent molt trencadissa. Es tracta d'una única tina sense cap tipus d'edificació auxiliar.

Observacions:

Prendrem la carretera BV-1224 que va del Pont de Vilomara a Rocafort, poc abans d'arribar al quilòmetre 4. Trobarem un trencall a mà dreta que va cap a Ca n'Oristrell i a Cal Flequer. Agafarem el camí cap a Cal Flequer, el qual segueix el torrent que duu el mateix nom, ens trobarem amb les tines del Bleda, les de l'Escudelletta, i finalment les d'en Ricardo. És en aquest punt on trobem la cruïlla dels camins. El de l'esquerra a Cal Flequer i el de la dreta a Can Casassaies. Prendrem el primer, a pocs metres i al marge esquerre del camí, es localitza el grup de tines.

Història

El Bages està organitzat a l'entorn d'un pla central d'entre 200-300m d'altitud tancat per un seguit de serralades; concretament la serralada de Sant Llorenç del Munt marca un territori muntanyós que domina les anomenades Valls del Montcau, un espai excepcional i singular en el qual una geografia difícil es barreja amb els testimonis d'una intensa activitat humana. Es tracta d'un territori emmarcat en el Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac, que comparteix espai amb els municipis de Talamanca, Mura, El Pont de Vilomara i Rocafort, Navarcles i Sant Fruitós de Bages. Els tres primers municipis destaquen per concentrar un important nombre de tines enmig de les vinyes. La importància del cultiu de la vinya es fa evident, fonamentalment, en la presència de tines a totes les cases i també enmig de les vinyes. La tradició vitivinícola al Bages ha marcat les diferents etapes històriques així com l'evolució dels municipis de la zona, des del segle XI fins el XIX. Al segle XIV són moltes les referències de tines i folladors al costat de les bótes a quasi totes les cases i cellers de la zona, i la tina apareix per primera vegada a documents a la zona del Bages durant el segle XIV. A partir del segle XVI i XVII comencen a generalitzar-se les tines excavades a la roca, amb els dos recipients: un per xafar el raïm i altre per abocar-hi el most i la brisa perquè fermentés; però finalment es va acabar construint un tipus de tina que podia fer la mateixa funció en un únic recipient afegint el brescat, una graella de posts de fusta recolzades a la boca que permetien xafar el fruit i contenir el líquid extret a la inferior. El recipient fonamental per a l'elaboració del vi a partir del segle XVII, fou la tina, de forma circular o quadrada, construïda amb pedra en sec i morter de calç, amb l'interior

impermeabilitzat amb cairons envernissats de color vermellós. Cronològicament, les tines excavades a la roca daten de l'edat mitjana, mentre que les folrades amb cairons envernissats es van fer a partir del segle XVII (Ballbé, 1993). L'apogeu de la vinya al segle XVIII obliga a construir més tines a l'exterior de les cases, probablement utilitzades per parcers, mentre que les interiors de les cases eren dels amos. L'expansió dels segles XVIII i XIX es dona quan la fil·loxera afectà les vinyes franceses el 1863, i la demanda de vins catalans augmentà. Però a partir de 1892, començà a afectar la nostra zona. Tot i què es plantaren algunes vinyes amb peu americà, que va mantenir el conreu de la vinya fins a la industrialització, no tornaria a ser mai més un conreu important, abandonant-se progressivament les feixes.

Bibliografia

Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya. Departament de Cultura. Generalitat de Catalunya.
CORTÉS ELÍA, MARÍA DEL AGUA (2017) Inventari de les tines de les Valls del Montcau. Pla Director de les tines a peu de Vinya. Diputació de Barcelona, Ajuntaments de El Pont de Vilomara i Rocafort, Talamanca i Mura. AA. VV. (2005). Tines a les Valls del Montcau. Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac. Consorci de les Valls del Montcau. Col. Llibres de la Muntanya, 11. Farell Editors, Sant Vicenç de Castellet. BALLBÉ i BOADA, Miquel (1993). Tines al mig de les vinyes a la comarca del Bages. Quaderns del Centre d'Estudis del Bages, núm. 6. Projecte d'Adequació a l'ús públic de l'entorn i els accessos de les tines de pedra seca. Geosilva Projectes SL. 2007. Projecte "ADEQUACIÓ A L'ÚS PÚBLIC DE L'ENTORN I ELS ACCESSOS DE LES TINES DE PEDRA SECA" a càrrec de l'empresa CIPO al 2008.

